Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dnia 30 listopada 1933 r. 155.

T r e ś ć n u m e r u:

-o§o-

ŁOTWA:1.D o r o b e k m a t e r j a l n y Ł o t w y w c i ą g u p i ę t n a s t u l a t n i e p o d l e g ł e g o ż y c i a ."Jaunakas Zinas" Nr.264 /XI.1933/:W czasie wielkiej wojny Łotwa uległa dużemu spustoszeniu. Z dwóch i pół milj.mieszkańców pozostała Łotwie tylko połowa. Ryga w 1914 r. liczyła 500 tys.mieszkańców, zaś w 1918-1919 pozostało ich tylko ok.200 tys.Trzecia część ziemi uprawnej leżała podezas wojny odłogiem. Dziesiąta część /ok.80 tys./budynków gospodarskich było zupełnie zniszczonych, zaś 100 tys.budynków częściowo zdemolowanych.

W 1920 r. na terenie całej Łotwy było 700 tys.budynków gospodarskich. Obecnie liczba ich wzrosła do miljona 100 tys. W budownictwo inwestowano łącznie z pożyczką państwową 600 milj.łatów.

Liczba bydła również wzrosła. W 1920 r. koni było 260 tys., w 1933 r. 370 tys.; bydła rogatego było 770 tys., w 1933 r. zaś 1.160 tys. Eksport masła w 1922 r. wyniósł tysiąc tonn, zaś w 1932 r. 19 tys.tonn. Z wywłaszczonych majątków stworzono 65 tys. nowych gospodarstw o ogólnym obszarze ok.1 milj.ha. W nowych gospodarstwach przebywa ok.300 tys.ludzi, co stanowi 1/4-tą całej ludności wiejskiej i 1/6 ogółu ludności Łotwy.

W przemyśle w 1920 r. zatrudnionych było 21 tys. robotników, zaś w 1930 r. 62 tys. Wartość produkcji przemysłowej wyniosła w 1920 r. 100 milj.łatów, zaś w 1930 r. 440 milj.łt.

Obroty handlu zagranicznego w 1921 r. wyniosły 100 milj.łatów, zaś w 1928 i 1930 r. ok.600 milj.łatów.

Jeżeli chodzi o transport, to w 1921 r. koleje łotewskie przewiozły 1,3 milj.tonn towarów, zaś w 1929 i 1930 r. - 4 milj.tonn. W ciągu 15-tu lat przeprowadzono 421 km. nowych kolei, wydając na ten cel 34 milj.łatów. Na remont kolei i taborów kolejowych, jak również nabywanie nowego taboru wydano w ciagu 15- tu lat ok.64 milj.łatów. Flota handlowa w 1920 r. miała pojemność 9 tys. tonn netto, zaś obecnie - 120 tys. t.netto. Liczba aut wynosiła w 1920 r. niemal 0, zaś obecnie dochodzi do 4-ch tys.sztuk.

Od 1926 do 1932 r. w miastach łotewskich zbudowano 30 tys. domów mieszkalnych i 8 tys.budynków niemieszkalnych.

Budżet państwowy corocznie dawał nadwyżkę. Nadwyżki te utworzyły kapitał rezerwowy w wys.110 milj.łatów. W ciągu 15-tu lat Państwo Łotewskie bezpośrednio i pośrednio włożyło w gospodarkę narodową przeszło 600 milj.łatów.

Od 1931 r. rozpoczął się kryzys. W handlu, przemyśle i transporcie utraciło pracę ok.40 tys.robotników. Zarobek robotników w przemyśle wynosił w 1930 r. 90 milj.łatów, zaś w 1932 r. tylko 60 m.łt. Zarobki robotników rolnych wyniosły w 1930 r. 33 milj.łt., zaś w 1932 r. 21 milj.łt. Budżet państwa w ciągu ostatnich trzech lat wykazuje deficyt.Koszty przeżycia w miastach spadły w ostatnich czasach o 20%.-

2. S p r a w a N i e m c ó w b a ł t y c k i c h ."Pehdeja Brihdi" /z 26.XI.1933/:Policja polityczna przeprowadziła obszerne rewizje i aresztу w związku z nielegalną działalnością Niemców bałtyckich w Łotwie. Wykryto szereg ważnych dokumentów antypaństwowych.Oczekiwany jest wielki proces, przyczem na ławie oskarżonych zasiądzie ok.30 osób.-

3. W i z y t a f i ń s k i e g o m i n i s t r a S p r .Z a g r . w R y d z e ."Siegodnia" Nr.327 /XI.1933/:W tych dniach udaje się do Łotwy fiński minister Spraw Zagr. Hakcel dla omówienia szeregu aktualnych spraw zwłaszcza w dziedzinie gospodarczej.-

4. "P e h d e j a B r i h d i" o r z e k o m y c h r e p r e s j a c h w ł a d z p o l s k i c h w s t o s u n k u d o L i t w i n ó w w i l e ń s k i c h ."Pehdeja Brihdi" Nr.266 /XI.1933/: W tych dniach została zamknięta w Wileńszczyźnie litewska organizacja harcerska. Władze polskie zamknięcie motywują tem, że mniejszości narodowe nie mogą posiadać oddzielnych organizacyj harcerskich, lecz cała młodzież winna być połączona we wspólne organizacje polskie. Oprócz mnóstwa zamkniętych już szkół powszechnych w r.b. zostały zamknięte dwa gimnazja litewskie wskutek czego Litwini pozostają bez swych szkół średnich. Prywatne szkoły litewskie nie są dozwolone ze względu na to, że na utrzymanie ich uzyskiwane są zapomogi z Litwy. W kościołach w parafjach litewskich powoli, lecz systematycznie wprowadza się jęz.polski, gdyż politykom polskim nie trudno jest zorganizować w parafjach litewskich grupy intruzów polskich lub spolszczonych miejscowych mieszkańców.

W/g ostatniej statystyki, w samem Wilnie naliczono Litwinów tylko półtora procent, t. zn. ok.2 tys. Z mnóstwa kościołów Litwinom wydzielono tylko jeden mały kościołek w żydowskiej dzielnicy.Publicznie pokazywać się Litwinom zabroniono . Tak np. 2 listopada /w dzień Zaduszny/ zabroniono procesji litewskiej iść na cmentarz. Kiedy młodzież litewska mimo wszystko zaczęła zbierać się na cmentarzu przy grobach swych narodowych działaczy i tam śpiewać święte pieśni, policja ją rozpędziła, a kilkunastu aresztowała rzekomo za śpiewanie litewskiego hymnu.

Litewska świadomość narodowa tak jest przygnieciona, że nie mogli Litwini przeprowadzić swych przedstawicieli ani do Sejmu,ani do Rady m.Wilna.

Jeżeli prowadzona obecnie polonizacja będzie trwać nadal, to po jednem pokoleniu w Wileńszczyźnie nie pozostanie ani śladu litewszczyzny.

Polacy wskazują na to, że w samem Wilnie nigdy nie było wielu Litwinów, gdyż Giedymin to miasto stworzył na granicy słowiańskiej. W samej Litwie,w/g Polaków, była wówczas przewaga języka białoruskiego i Białorusinów. Jednak nie ulega wątpliwości, że bliskie okolice Wilna po.trocki, święciański i in.powiaty są starem litewskiem terytorjum etnograficznem.-

ESTONJA:1.S p r a w a t r a n z y t u s o w i e c k i e g o ."Siegodnia" Nr.327 /XI.1933/:Na zebraniu estońsko-sowieckiej Izby Handlowej, podczas dyskusyj w sprawie ożywienia tranzytu sowieckiego przez Estonję, p.o.pełnomocnika sowieckiego Antipow oświadczył, że Estonja nie powinna żywić specjalnych nadziei na sowiecki tranzyt, gdyż obecnie porty sowieckie same sobie dają radę z importem i eksportem towarów. Izba Handlowa przyjęła m.in.rezolucję, w której podkreśla konieczność ożywienia, w miarę możności wymiany towarów pomiędzy Estonją a Sowietami.-

2.W s z e c h e s t o ń s k i k o n g r e s w ł o ś c i a ń s k i . "Siegodnia" Nr.327 /XI.1933/: 7 grudnia w Fellinie ma się odbyć wszechestoński kongres włościański. Celem kongresu jest wybór kandydata na stanowisko prezydenta Republiki Estońskiej.-

3. S p r a w a p o ł ą c z o n y c h m i n i s t e r s t w ."Siegodnia" Nr.327 /XI.1933/:W parlamencie estońskim wyłonił się znowu projekt podziału połączonych ministerstw Spraw Wewn. i Sprawiedliwości oraz ministerstw Oświaty i Opieki Społecznej na 4-ry oddzielne ministerstwa. Połączenie tych ministerstw nie dało bowiem pożądanych rezultatów.-

4. R o z p a t r y w a n i e g o s p o d a r c z e g o m e m o r j a ł u a n g i e l s k i e g o ."Siegodnia" Nr.327 /XI.1933/: 27 listopada M-stwo Gospodarki Narodowej zajęło się rozpatrywaniem gospodarczego memorjału angielskiego w sprawie przyszłych estońsko-brytyjskich rokowań handlowych. W naradach tych wzięli udział również przedstawiciele sfer gospodarczych. Rokowania w sprawie traktatu handlowego mają się zacząć w początkach grudnia i prowadzone będą w Londynie.-